कोंकणी चित्रबोध

कोंकणी चित्रबोध

सतीश दत्ताराम दळवी

पयली उजवाडावणी: 2015

© कोंकणी भाशा मंडळ, गोंय

प्रकाशक:

सचीव,
कोंकणी भाशा मंडळ, गोंय
कोंकणी भवन,
शंकर भांडारी मार्ग,
विद्यानगर, मडगांव-गोंय 403601
फोन: (0832) 2750585

अर्थीक पालव:

राजभास संचालनालय
गोंय सरकार

मोल:

₹ 100

मुळाक्षरां (स्वर)

अ आ इ ई

उ ऊ ए ऐ

ओ औ

अं अः ऋ

अनस	आरत	इनाम	ईद	उदय
अमर	आवय	इकरा	भाई	उदक
अजय	आलय	इसाक	आई	उतर
ऊठ	एक	ऐट	ओड	और
ऊस	एरंड	ऐवज	ओणव	औरस
ऊय	एकारत	ऐरावत	ओडणी	औदुंबर

मुळाक्षरां (व्यंजन)

क	ख	ग	घ	ङ	
च	छ	ज	झ	ञ	
ट	ठ	ड	ढ	ण	
त	थ	द	ध	न	
प	फ	ब	भ	म	
य	र	ल	व	श	
ष	स	ह	ळ	क्ष	ज्ञ

हें वेगळेंपण (नादाच्या संबंदान) मतींत घेयात:

क ↔ ख

ग ↔ घ

च ↔ छ

ज ↔ झ

ट ↔ ठ

ड ↔ ढ

न ↔ ण

त ↔ थ

द ↔ ध

प ↔ फ

ब ↔ भ

ल ↔ ळ

श ↔ ष

स्वर (कोंकणी)

अनस

अ

अळमें

आकाशदिवो

आ

आडसर

इगर्ज

इ

इडली

ईश

ई

ईसो

स्वर (कोंकणी)

उजवात

उ

उशें

ऊस

ऊ

ऊय

ए

एकारत

ऐ

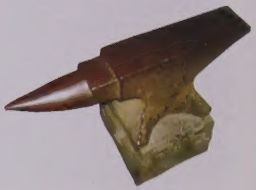

ऐरण

ओ

ओडणी

औ

और

व्यंजन (कोंकणी)

क

कमळ

कणंग

ख

खडू

खडीसाकर

ग

गवो

गदा

घ

घडयाळ

घर

व्यंजन (कोंकणी)

च

चकली

चपाती

छ

छत्र

छबी

ज

जळार

जल्लो

झ

झर

झगो

व्यंजन (कोंकणी)

ट

टब

टपाल

ठ

ठसो

ड

डबी

डमरू

ढ

ण 9

ढग

णव

व्यंजन (कोंकणी)

तरसाद

त

तबलें

थवय

थ

थर्मास

दवलो

द

दसण

ध

धवड

न

नळो

व्यंजन (कोंकणी)

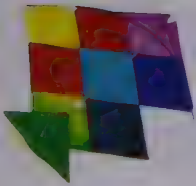

प

पतंग

पणस

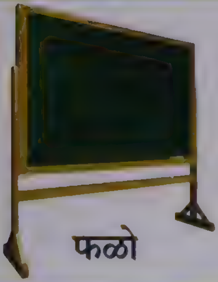

फ

फळो

फणी

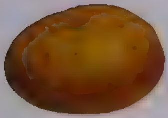

ब

बटाट

बदक

भ

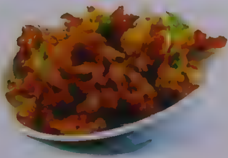

म

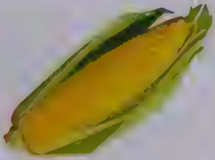

भजीं

मको

व्यंजन (कोंकणी)

यती

य

रबर

र

रगडो

लसूण

ल

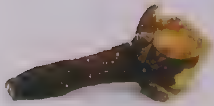

लवंग

वखद

व

वड

व्यंजन (कोंकणी)

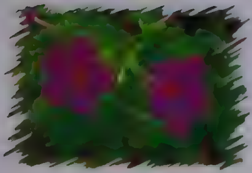

शब्दुली

श

शर्ट

सवणें

स

सफरचंद

हरण

ह

हती

ळ

नळ

क्ष

अक्षरमाळ कशी घडटा

क	+	ा	(आडी)	=	का
क	+	ि	(दावी तोपी)	=	कि
क	+	ी	(उजवी तोपी)	=	की
क	+	ु	(दावी शेंपडी)	=	कु
क	+	ू	(उजवी शेंपडी)	=	कू
क	+	े	(एक मात्रा)	=	के
क	+	ै	(दोन मात्रा)	=	कै
क	+	ो	(मात्रा आडी)	=	को
क	+	ौ	(एक आडी दोन मात्रा)	=	कौ
क	+	ं	(माथ्यार टिंब)	=	कं

पुराय कोंकणी अक्षरमाळ

क	का	कि	की	कु	कू	के	कै	को	कौ	कं	कः
ख	खा	खि	खी	खु	खू	खे	खै	खो	खौ	खं	खः
ग	गा	गि	गी	गु	गू	गे	गै	गो	गौ	गं	गः
घ	घा	घि	घी	घु	घू	घे	घै	घो	घौ	घं	घः
च	चा	चि	ची	चु	चू	चे	चै	चो	चौ	चं	चः
छ	छा	छि	छी	छु	छू	छे	छै	छो	छौ	छं	छः
ज	जा	जि	जी	जु	जू	जे	जै	जो	जौ	जं	जः
झ	झा	झि	झी	झु	झू	झे	झै	झो	झौ	झं	झः
ट	टा	टि	टी	टु	टू	टे	टै	टो	टौ	टं	टः
ठ	ठा	ठि	ठी	ठु	ठू	ठे	ठै	ठो	ठौ	ठं	ठः
ढ	ढा	ढि	ढी	ढु	ढू	ढे	ढै	ढो	ढौ	ढं	ढः
ण	णा	णि	णी	णु	णू	णे	णै	णो	णौ	णं	णः
त	ता	ति	ती	तु	तू	ते	तै	तो	तौ	तं	तः
थ	था	थि	थी	थु	थू	थे	थै	थो	थौ	थ	थः
द	दा	दि	दी	दु	दू	दे	दै	दो	दौ	दं	दः

ध	धा	धि	धी	धु	धू	धे	धै	धो	धौ	धं	धः
न	ना	नि	नी	नु	नू	ने	नै	नो	नौ	नं	नः
प	पा	पि	पी	पु	पू	पे	पै	पो	पौ	पं	पः
फ	फा	फि	फी	फु	फू	फे	फै	फो	फौ	फं	फः
ब	बा	बि	बी	बु	बू	बे	बै	बो	बौ	बं	बः
भ	भा	भि	भी	भु	भू	भे	भै	भो	भौ	भं	भः
म	मा	मि	मी	मु	मू	मे	मै	मो	मौ	मं	मः
य	या	यि	यी	यु	यू	ये	यै	यो	यौ	यं	यः
र	रा	रि	री	रु	रू	रे	रै	रो	रौ	रं	रः
ल	ला	लि	ली	लु	लू	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
व	वा	वि	वी	वु	वू	वे	वै	वो	वौ	वं	वः
श	शा	शि	शी	शु	शू	शे	शै	शो	शौ	शं	शः
स	सा	सि	सी	सु	सू	से	सै	सो	सौ	सं	सः
ह	हा	हि	ही	हु	हू	हे	है	हो	हौ	हं	हः
ळ	ळा	ळि	ळी	ळु	ळू	ळे	ळै	ळो	ळौ	ळं	ळः
क्ष	क्षा	क्षि	क्षी	क्षु	क्षू	क्षे	क्षै	क्षौ	क्षं	क्षा	क्षः

जोडाक्षर (जोड उतर)

अर्दें अक्षर	+	पुराय अक्षर	=	जोड अक्षर	-	जोड उतर
क्	+	क	=	क्क	-	अक्का
त्	+	य	=	त्य	-	तात्या
ल्	+	ल	=	ल्ल	-	बल्ल
त्	+	त	=	त्त, त्त	-	दत्त
ण्	+	ण	=	ण्ण	-	कण्ण
क्	+	ल	=	क्ल	-	वक्ल
म्	+	ह	=	म्ह	-	म्हस
स्	+	त	=	स्त	-	नुस्तें
र्	+	ग	=	र्ग	-	मार्ग
र्	+	च	=	र्च	-	मार्च
क	+	र्	=	क्र	-	शुक्र
द	+	र्	=	द्र	-	चंद्र
त	+	र्	=	त्र	-	अत्र
द	+	य्	=	द्य, द्य	-	विद्यार्थी
श्	+	व	=	श्व, श्व	-	विश्व
श्	+	र्	=	श्र	-	श्रीधर

मस्त	फस्त	गर्व	थक्क	वेल्ली
ताल्लो	सत्त	मट्ठ	शेट्टी	लख्ख
मिथ्या	मत्स्यालय	कृत्य	वृत्य	सर्ग
निर्गत	विद्यालय	विद्वान	नमस्कार	पुस्तक

हांव आनी म्हजी कूड

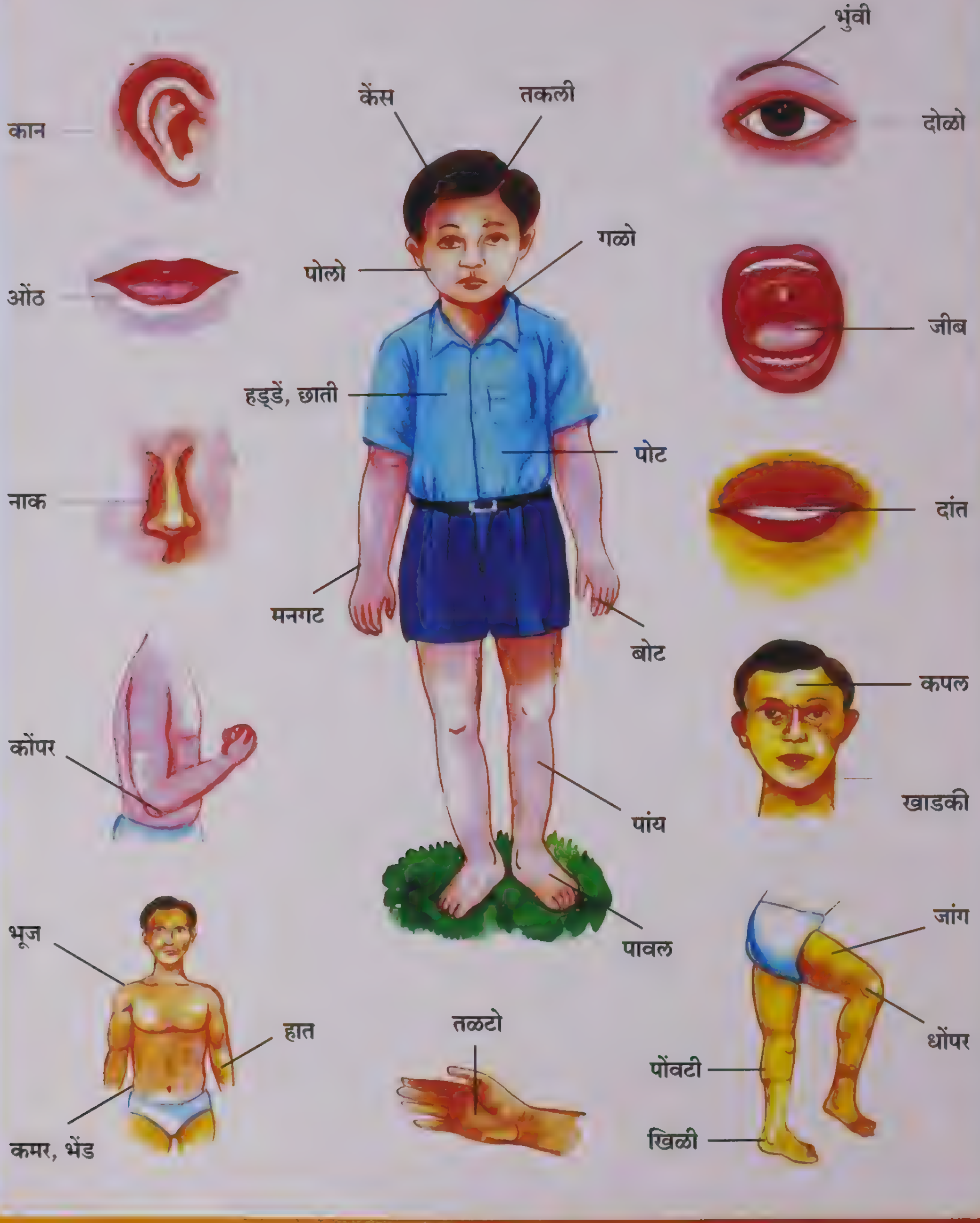
भुंवी
केंस
तकली
कान
दोळो
गळो
पोलो
ओंठ
जीब
हड्डें, छाती
पोट
नाक
दांत
मनगट
बोट
कपल
कोंपर
खाडकी
पांय
जांग
भूज
पावल
धोंपर
हात
तळटो
पोंवटी
खिळी
कमर, भेंड

विद्यार्थी वापरतात त्यो वस्तू

भुरगीं वापरतात त्यो वस्तू

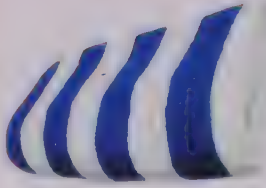

तुवालो

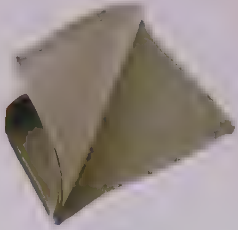

नॅपकीन

आडकणें, चाप, क्लीप

सत्री

पटो

शर्ट, खोमीस, बुशकोट

घागरो पोलको

कलसांव पॅण्ट

टाय, ग्रावाद

दांतोणी, फणी

बूट, मोचे

भुरग्यां वापरतात त्यो वस्तू

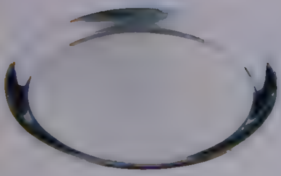

ताट, थाळो, ताटली, थाळी

मनगटी घडयाळ

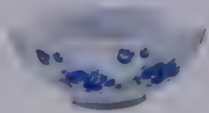

वाटी

कप, चिक्र

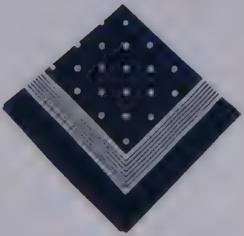

लेंस, हातरुमाल

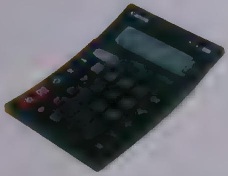

गणकयंत्र, कॅलक्युलेटर

दिसावळ

बॅटरी दिवो, टॉर्च

पांयमोचे, मेय

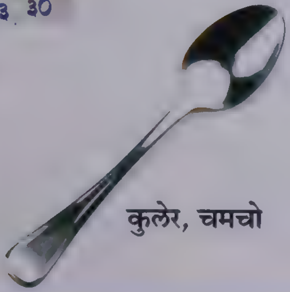

कुलेर, चमचो

आमचे भोंवतणचें जग

फळां

आमचे भोंवतणचें जग

भाजयो

फुलां

चमेली

चांफो

आबोलें

जाय

शब्दुली

रातराणी

पेत्रेल

वोंवळां

धाल

गुलाब

मोगरें

शंकर

कमळ

रॉज

सदाफुली

कूंज

दसण

साळीक

पारजत

कणेर

देवकेळ

देवचांफो

शेवतीं

अनंत

सुकणीं

कोंबो

कोंबी

बदक

पारवो

किरकिरो

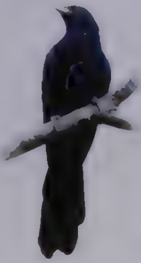

कोगूळ

कीर

कावळो

चिमणी

बळार

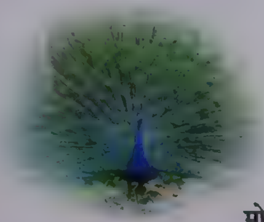

मोर

घुगूम, नातूक

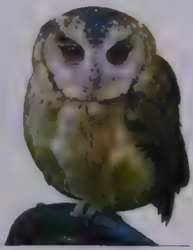

किटक

मूय

डोमळो

जळार

मूस

कापडयो / मावली

जल्लो

म्होंवामूस

रातकिडो

फूलपाखो

काजुलो

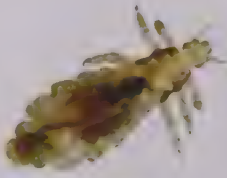

ऊय

बिरमूट

आमचे भोंवतणचें जग

रानवटी जनावरां

शींव

वाग

हती

बिबटो

मुंगूस

हरण

लांडगो

माकड

गवो

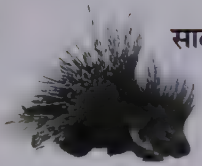

साळ

गेंडो

जिराफ

झेब्रा

घरावीं जनावरां

माजर

सुणो, कुत्रो

सोंसो

दुकर

गाय

बोकडी

बैल

म्हस

घोडो

गाडव

यॅक

ऊंट

हेर प्राणी

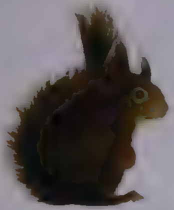

चानी

हुंदीर

जिवाणें

कुल्ली

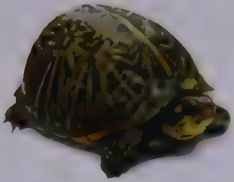

कांसव

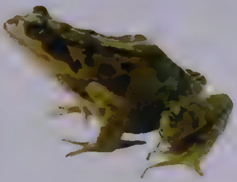

बेबो

जलचर प्राणी

डॉल्फीन

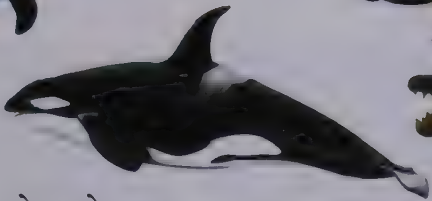

देवमासो

मानगें

बांगडो

मोरी

झाडां

वड

पिंपळ

आंबो

काज

केळ

पोपाय

झाडां

कोडू लिंब

माडी, सुपारी

पणस

सायल

मशींग

माड

आमचे भोंवतणचे लोक

मेस्त, थवय

म्हालो

दर्जी, शिंपी

गंवडो

चर्मकार

सोनार, शेट

लोहार, धवड

शेतकार

पुलीस

आमचे भोंवतणचे लोक

शिक्षिका

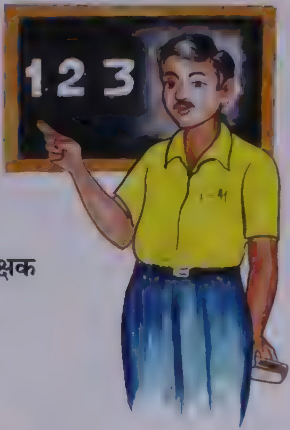

शिक्षक

दुयेंती, वायटकार

दोतोर, वैज

पारिचारिका, नर्स

कुरैयकार, पोस्टमन

कुंबार

येरादारीचीं साधनां

सायकल

मोटार सायकल

स्कुटर

रिक्षा

व्हॅन

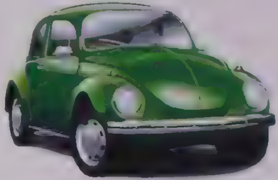
मोटार

जीप

बस

ट्रक

ट्रेन

हवेंतली येरादारी

उदकांतली येरादारी

जहाज, बोट

बार्ज

व्हडें

पनेळ

आमचे भोंवतणच्यो सुवाती

बस स्टँड

पुलीस थाणें

हॉस्पिटल

पोस्ट ऑफीस

शाळा

रेल्वे स्टेशन

विमानतळ

वाचप घर

हांव आनी म्हजो घराबो

बापायवटेनचीं नातीं	आवयवटेनचीं नातीं
आजो, शेपाय	आजो, पापाय
आजी, शेमाय	आजी, मामाई, मामाय
काका, तितीव	मामा
काकी, तितीमाय	मामी
आतें, तितीन	मावशी, माशेन

बाळक, भुरगें

क्रिया दाखोवपी उतरां

वास घेता

फार मारता

उबो रावता

जांबय दिता

नाचता

उदक भरता

धांवता

वजन करता

जोख काडटा

क्रिया दाखोवपी उतरां

आमकां प्राण्यां पसून मेळटा

म्होंव

तांतयां

लोकर, लांकर

चामड्या बॅग

दूद

मांस

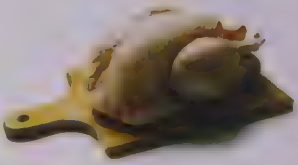

आमकां वनस्पतीं पसून मेळटा

कदेल

पांटलो

खोडरबर

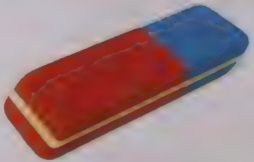

पांयपुसणें

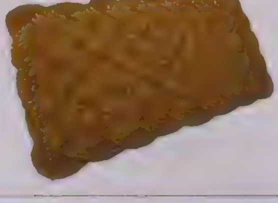

चोपडी, कादेर्न

टायर

दीस, वार
आयतार
सोमार
मंगळार
बुधवार
बिरेस्तार
शुक्रार
शेनवार

भारतीय म्हयने		रुतू
चैत्र वैशाख	}	वसंत
ज्येश्ठ आशाढ	}	ग्रिश्म
श्रावण भाद्रपद	}	वर्शा
आश्वीन कार्तीक	}	शरद
मार्गशीर्श पौश	}	हेमंत
माघ फाल्गून	}	शिशीर

म्हयने
जानेवारी
फेब्रुवारी
मार्च
एप्रील
मे
जून
जुलय
ऑगस्ट
सप्टेंबर
ऑक्टोबर
नोव्हेंबर
डिसेंबर

बऱ्यो संवयो

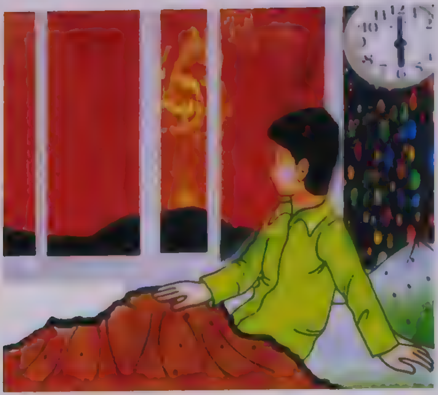

सकाळीं बेगीन उठप

दांत घांसप

व्यायाम करप

सद्‌दां न्हावप

प्रार्थना करप

नास्तो करप

बऱ्यो संवयो

शाळेंत वचप

वर्गांत शिकप

अभ्यास करप

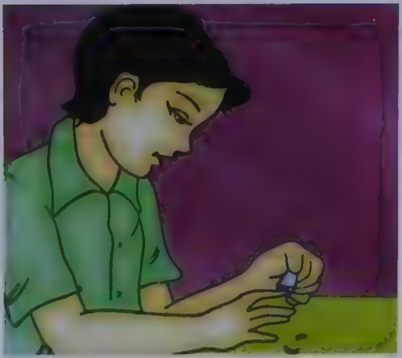

नाकटां काडप

खेळप

बेगीन न्हिदप

संख्यावाचन

संख्या	कोंकणी उच्चार	संख्या	कोंकणी उच्चार	संख्या	कोंकणी उच्चार	संख्या	कोंकणी उच्चार
1	एक	26	सव्वीस	51	एकावन	76	शात्तर
2	दोन	27	सत्तावीस	52	बावन	77	सत्यात्तर
3	तीन	28	अठ्ठावीस	53	त्रेप्पन	78	अठ्ठ्यात्तर
4	चार	29	एकुणतीस	54	चवपन	79	एकुणअंयशी
5	पांच	30	तीस	55	पंचावन	80	अंयशी
6	स	31	एकतीस	56	छप्पन	81	एक्यांयशी
7	सात	32	बत्तीस	57	सत्तावन	82	ब्यांयशी
8	आठ	33	तेत्तीस	58	अठ्ठावन	83	त्र्यांयशी
9	णव	34	चवतीस	59	एकुणसाठ	84	चवद्यांयशी
10	धा	35	पस्तीस	60	साठ	85	पंच्यांयशी
11	इक्रा	36	छत्तीस	61	एकसठ	86	शांयशी
12	बारा	37	सात्तीस	62	बासठ	87	सत्यांयशी
13	तेरा	38	आट्टीस	63	त्रेसठ	88	अठ्ठ्यांयशी
14	चवदा	39	एकुणचाळीस	64	चवसठ	89	एकुणणव्वद
15	पंद्रा	40	चाळीस	65	पांसठ	90	णव्वद
16	सोळा	41	एकेचाळीस	66	सांसठ	91	एक्याण्णव
17	सतरा	42	बेचाळीस	67	सातसठ	92	ब्याण्णव
18	अठरा	43	त्रेचाळीस	68	आठसठ	93	त्र्याण्णव
19	एकुणीस	44	चवेचाळीस	69	एकुणसत्तर	94	चवद्याण्णव
20	वीस	45	पंचेचाळीस	70	सत्तर	95	पंच्याण्णव
21	एकवीस	46	शेचाळीस	71	एक्यात्तर	96	शाण्णव
22	बावीस	47	सत्तेचाळीस	72	ब्यात्तर	97	सत्याण्णव
23	तेवीस	48	अठ्ठेचाळीस	73	त्यात्तर	98	अठ्ठ्याण्णव
24	चोवीस	49	एकुणपन्नास	74	चवद्यात्तर	99	णव्याण्णव
25	पंचवीस	50	पन्नास	75	पंच्यात्तर	100	शंभर

आंकडे अशे घडटात

एक	10+1=11 इकरा	21+1=21 एकवीस	30+1=31 एकतीस	40+1=41 एकेचाळीस	50+1=51 एकावन	60+1=61 एकसठ	70+1=71 एक्यात्तर	80+1=81 एक्यांयशीं	90+1=91 एक्याण्णव
दोन	10+2=12 बारा	20+2=22 बावीस	30+2=32 बत्तीस	40+2=42 बेचाळीस	50+2=52 बावन	60+2=62 बासठ	70+2=72 ब्यात्तर	80+2=82 ब्यांयशीं	90+2=92 ब्याण्णव
तीन	10+3=13 तेरा	20+3=23 तेवीस	30+3=33 तेत्तीस	40+3=43 त्रेचाळीस	50+3=53 त्रेप्पन	60+3=63 त्रेसठ	70+3=73 त्र्यात्तर	80+3=83 त्र्यांयशीं	90+3=93 त्र्याण्णव
चार	10+4=14 चवदा	20+4=24 चोवीस	30+4=34 चवतीस	40+4=44 चवेचाळीस	50+4=54 चवपन	60+4=64 चवसठ	70+4=74 चवद्यात्तर	80+4=44 चवद्यांयशीं	90+4=94 चवद्याण्णव
पांच	10+5=15 पंदरा	20+5=25 पंचवीस	30+5=35 पस्तीस	40+5=45 पंचेचाळीस	50+5=55 पंचावन	60+5=65 पांसठ	70+5=75 पंच्यात्तर	80+5=85 पंच्यांयशीं	90+5=95 पंच्याण्णव
स	10+6=16 सोळा	20+6=26 सव्वीस	30+6=36 छत्तीस	40+6=46 शेचाळीस	50+6=56 छाप्पन	60+6=66 सांसठ	70+6=76 शात्तर	80+6=86 शांयशीं	90+6=96 शाण्णव
सात	10+7=17 सतरा	20+7=27 सत्तावीस	30+7=37 सात्तीस	40+7=47 सत्तेचाळीस	50+7=57 सत्तावन	60+7=67 सातसठ	70+7=77 सत्त्यात्तर	80+7=87 सत्यांयशीं	90+7=97 सत्याण्णव
आठ	10+8=18 अठरा	20+8=28 अठ्ठावीस	30+8=28 आट्टीस	40+8=48 अठ्ठेचाळीस	50+8=58 अठ्ठावन	60+8=68 आठसठ	70+8=78 अठ्ठ्यात्तर	80+8=88 अठ्ठ्यांयशीं	90+8=98 अठ्ठ्याण्णव
णव	10+9=19 एकुणीस	20+9=29 एकुणतीस	30+9=39 एकुणचाळीस	40+9=49 एकुणपन्नास	50+9=59 एकुणसाठ	60+9=69 एकुणसत्तर	70+9=79 एकुणअंयशीं	80+9=89 एकुणणव्वद	90+9=99 णव्याण्णव
धा	10+10=20 वीस	20+10=30 तीस	30+10=40 चाळीस	40+10=50 पन्नास	50+10=60 साठ	60+10=70 सत्तर	70+10=80 अंयशीं	80+10=90 णव्वद	90+10=100 शंबर

कोंकणींत संख्या अशीय बरयतात

१	२	३	४	५	६	७	८	९
११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९
४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९
५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९
६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९
७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९
८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९
९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९

रंग/कोर

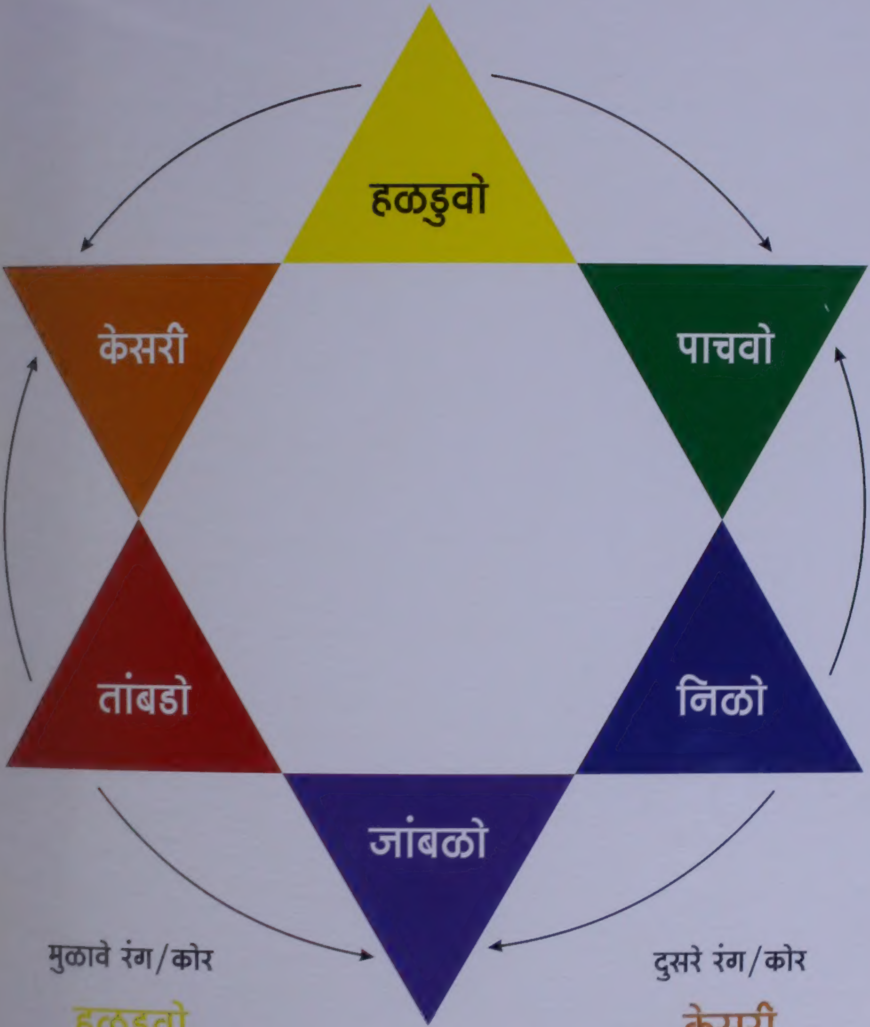

मुळावे रंग/कोर

- हळडुवो
- तांबडो
- निळो

दुसरे रंग/कोर

- केसरी
- जांबळो
- पाचवो

सतीश दत्ताराम दळवी

- गोवा विद्याप्रसारक मंडळ, फोंडें हांच्या वेवस्थापना खाला चलतल्या माध्यमीक शाळांनी शिक्षक, पर्यवेक्षक, उपमुख्याध्यापक, मुख्याध्यापक अश्या विंगड विंगड पांवड्यांचेर कामां करून सेवानिवृत्त.
- अखिल गोवा गणीत शिक्षक संघटना स्थापनेंत म्हत्वाचो वांटो आनी कार्य.
- अखिल गोवा गणीत शिक्षक संघटना आनी राज्य शिक्षण संस्था, पर्वरी हांचे वरवीं (तेन्नाचे) इकराय तालुक्यांत माध्यमीक गणीत शिक्षकां खातीर कार्यशाळा आनी उजळणी वर्ग-आयोजक आनी मार्गदर्शक म्हूण काम.
- राज्य शालांत मंडळांत माध्यमीक शाळांच्या परिक्षां संबंदीत समित्यांचेर विंगड विंगड थरांचेर काम.
- राज्य शिक्षण मंडळाच्या पाठ्य पुस्तक संपादक मंडळाचेर निमंत्रक म्हूण काम.
- गोवा विद्याप्रसारक मंडळ, फोंडेंच्या पांचूय माध्यमीक शाळांच्या कोंकणी शिक्षकां खातीर कोंकणी व्याकरण उजळणी कार्यशाळा-आयोजक आनी मार्गदर्शक म्हूण काम.
- राज्य शिक्षण खात्या वतीन कोंकणी प्राथमीक शिक्षकां खातीर राज्य पांवड्यार घेतिल्ले कार्यशाळेंत मार्गदर्शक म्हूण काम.
- राजभास संचालनालया वतीन शासकी कर्मचाऱ्यां खातीर घेतिल्ले 'राजभास कार्यशाळेंत' मार्गदर्शक म्हूण काम.
- गोंय आकाशवाणीचेर कोंकणींतल्यान विंगड विंगड विशयां वयल्यो शिक्षणीक कार्यावळी सादर.
- १९६८ सावन *परमळ, जैत, वांगडी, कोंकणी, राष्ट्रमत, सुनापरान्त, जाग* अश्या विंगड विंगड नेमाळ्यांनी कथा-कविता-बालसाहित्य लेखन.
- हावेस (भाग 1-2, मित्र प्रकाशन) हरीश, पिरीश आनी देंवचार (गोवा कोंकणी अकादेमी) कोंकणींतल्यान पूर्व-प्राथमीक शिक्षण (गोवा कोंकणी अकादेमी), शालेय निबंध (यत्ता 7वी - राजहंस प्रकाशन), इंग्लीश-कोंकणी चित्रबोध (कोंकणी भाशा मंडळ) अशीं शिक्षणीक आनी हेर बालसाहित्य प्रकाशीत. तशेंच सुजाता (सुमन पुष्प प्रकाशन) हें पुस्तक उजवाडाक आयलां.